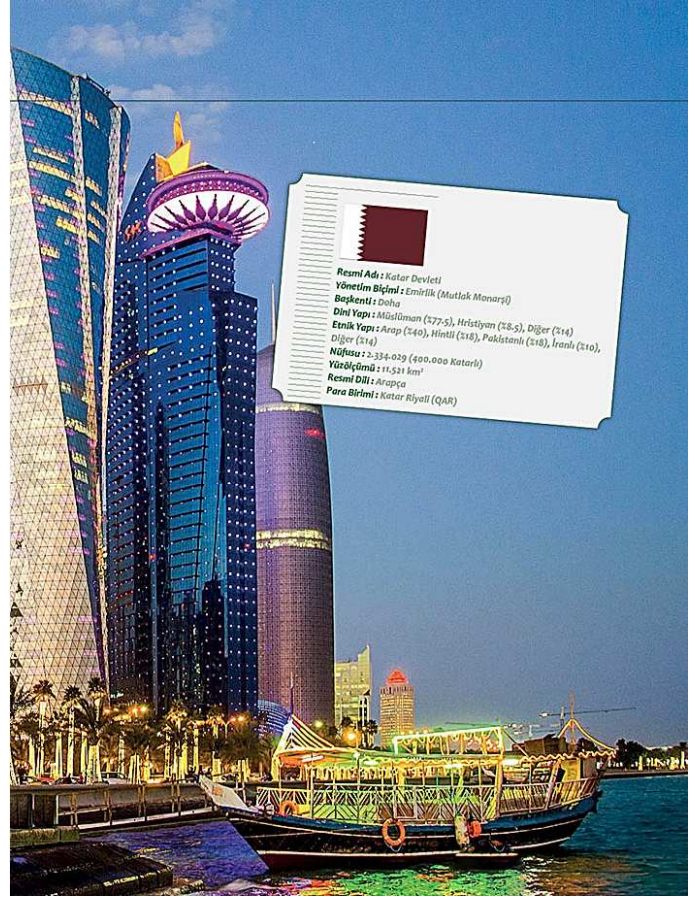

Katar

Dünyanın en büyük LNG ihracatçısı 2016'da büyüme planları yapıyor

Dünyanın en büyük LNG (Sıvılaştırılmış doğal gaz) ve sekizinci büyük petrol ihracatçısı olan Katar'ın ayrıca, Barzan gaz projesinin hidrokarbon sektörüne sağlayacağı katkı ile GSYİH büyümesinin 2016'da yüzde 7,8'e ulaşması bekleniyor. 2022 FIFA Dünya Kupası'na ev sahipliği yapacak olan Katar'ın bu organizasyona ülkenin ekonomik yapısını daha da güçlendireceği düşünülüyor.

Resmî Adı: Katar Devleti
Yönetim Biçimi: Emirlik (Mutlak Monarşi)
Başkent: Doha
Diğer Yarı: Müskülüm (77-5), Hırtıyan (28-5), Döğör (14)
Etnik Yapı: Arap (140), Hintli (18), Pakistanlı (18), İrani (10), Diğer (14)
Nüfus: 2.334.029 (400.000 Katarlı)
Yüzölçümü: 11.521 km²
Resmî Dil: Arapça
Para Birimi: Katar Riyali (QAR)

Katar ya da resmî adıyla Katar Devleti, Arap Yarımadası'nın doğusunda bulunan Basra Körfezi'ne uzanıyor. Kuzeybatıda Bahreyn, batı ve güneyde Suudi Arabistan ve doğuda Birleşik Arap Emirlikleri'yle çevrili. Tek sınır komşusu Suudi Arabistan olan Katar'ın diğer tarafları Basra Körfezi ile çevrili. Katar, petrol ve sahip olduğu doğal gaz rezervleri sayesinde kişi başına düşen gelir oranlarına göre dünyanın en zengin ülkelerinden biri ve Orta Doğu'daki bütün Körfez ülkelerinde olduğu gibi hızla gelişiyor. Dünyanın en büyük LNG (sıvılaştırılmış doğal gaz) ve sekizinci büyük petrol ihracatçısı olan Katar, yakın zamana kadar doğal gaz fiyatlarında yaşanan yükselişten yararlanarak

sağladığı gelir artışı ile ekonomik alanda önemli gelişmeler kaydetti. Ayrıca, 90'lı yılları sonlarında hidrokarbon gelirlerinin, doğal gaz endüstrisinin çeşitlendirilmesi ve

gelişmesiyle birlikte 2008 yılında ilan edilen 2030 Katar Ulusal Vizyonu çerçevesinde diğer sektörlere yoğun bir yatırım aktarılması oldukça dinamik bir ekonomi yarattı. Ülkede, GSYİH büyüme

hızı enerji fiyatlarındaki yükselişlerin yanı sıra yeni LNG tesislerinin artı da devreye alınması, yeni LNG ve petrokimya projelerinin oluşturulmasıyla birlikte ihracat ve hidrokarbon

KATAR EKONOMİSİ GENEL DEĞERLENDİRME

	2012	2013	2014	2015
Nominal GSYİH (*milyar ABD \$)	189.945	201.450	212.015	227.101
Reel GSYİH'deki Büyüme (%)	6.12	6.49	6.51	7.70
Kişi Başı GSYİH, SAGP (€)	150.308.604	145.899.184	144.416.305	146.011.843
Toplam Yatırımları GSYİH'deki Payı (%)	28.89	30.66	28.97	28.91
Enflasyon, Tüketici Fiyatları (Yıllık %)	1.92	3.06	3.36	3.45
Mal & Hizmet İhracatı (% Değişim)	15.75	3.84	-1.55	1.33
Mal & Hizmet İthalatı (% Değişim)	17.29	3.45	6.27	8.55
Carl Hesap Dengeli (milyar \$)	62.931	62.987	57.355	52.638

Üretimdeki artışlarla yüzde 16 seviyesine ulaştı. Katar Devleti'nin hidrokarbon dışı sektöre yatırım yapmaya devam etmesiyle birlikte Barzan gaz projesinin hidrokarbon sektörüne sağlayacağı katkı ile GSYİH büyümesinin 2016'da yüzde 7,8'e ulaşması bekleniyor. Ayrıca 2022 FIFA Dünya Kupası'na ev sahipliği yapacak olan Katar'ın bu organizasyonla ülkenin ekonomik yapısını daha da güçlendireceği düşünülüyor. Yaşadığı ekonomik gelişim, siyasi ve hukuki reform sürecine paralel olarak diğer dünyaya da yoğun bir şekilde açıldı, diğer dünyaya yer alma ve söz sahibi olma stratejileri izleyen Katar ekonomik projelerinin yanı sıra sosyal, kültürel ve spor gibi alanlarda da birçok anımlı

üstlendi. Şeyh Hamad'ın eşinin direktörlüğünü yaptığı Katar Foundation tarafından oluşturulan Education City, Amerikan ve diğer ülkelerin önemli üniversitelerinin kampüslerini bünyesinde bulunduyor. Katar 2006 yılında Asya Oyunları'na ev sahipliği yaptı ve 2011 Asya Kupası'nı düzenledi. Doha 2016 Olimpiyat Oyunları'na aday oldu ancak Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından belirlenen finalistler arasında yer alamadı. Katar Devleti Körfez İşbirliği Konseyi (Gulf Cooperation Council, GCC) üyesidir. Suudi Arabistan, Kuveyt, Bahreyn, Oman, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar'dan oluşan konseyde gümrük birliği oluşturuldu. İthal edilen ürünlerdeki standartlar yüzde 5 olarak

belirlendi. 7 Haziran 2009'da Katar, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Bahreyn'e birlikte Körfez Parasal Birliği'ne yönelik çalışmaların merkezi Riyad'da olacak Para Konseyi tarafından sürdürülmesine ilişkin bir anlaşma imzalandı. Bununla birlikte, konseyin ortak para birimine planlandığı gibi geçmesi mümkün görünmüyor. Konsey'in ayrıca Avrupa Birliği ile serbest ticaret anlaşması (STA) fikri mevcut olsa da bu da gerçekleştirilemedi. Bunun yerine Çin, Hindistan, Singapur gibi bazı Asya ülkeleri ile STA müzakereleri sürdürülüyor. Bu anlaşmaların imzalanması durumunda, Katar'ın hızla gelişen petrokimya sanayine katkı sağlayacağı değerlendiriliyor. Katar ayrıca ABB ile de STA görüşmeleri yapıyor.

2017'de ham petrol ve gaz üretiminin günlük 800 bin varil olması bekleniyor. Hidrokarbon (petrol, doğal gaz vb.), endüstrisinin devlet gelirlerinin yaklaşık yüzde 60'una oluşturduğu Katar 2006 yılından beri dünyanın en büyük LNG ihracatçısıdır. T.C. Doha Ticaret Müşavirliği'nin raporuna göre 2014 yılında hidrokarbon sektörü, gaz üretim tesislerinin bakım-medensiyeli kopanması ve petrol üretiminin düşmesi nedeniyle yüzde 1,3 küçüldü. Hidrokarbon ihracat gelirleri ise uluslararası petrol fiyatlarının düşüşü ve petrol ihracat miktarındaki azalmaya nedenli ile geriledi. Ülkenin petrol ve doğal gaz kaynakları "Qatar Petroleum" (QP) tarafından idare ediliyor. QP onshore ve offshore olmak üzere

Dukhan, Maydan Mahzam ve Bul Hanine sahalarının sahibi ve idaresidir. QP keşif ve geliştirme projelerinin çoğunluğunu "Exploration and Production Sharing Agreements (EPSAs)" ve "Development and Production Sharing Agreements (DPSAs)" aracılığı ile global petrol ve gaz şirketleri ile yürütüyor. QP'nin ayrıca ham petrol, doğal gaz ve sıvı gaz, artımsız ürünler, sentetik yakıt, petrokimyasallar, yakıt katkılarını, gübre, LNG, çelik ve alüminyum keşif, ihracatı ve satış alanlarında birçok kilit rolü ve çeşitli ortak girişimlerde hissesi bulunmaktadır.

1994 yılından itibaren OPEC üyesi olan Katar'da petrol ilk olarak 1939 yılında ülkedeki tek karasul petrol kaynağı olan Dukhan'da bulunmuştur. Katar OPEC üye ülkeleri arasında en

fazla rezerve sahip dokuzuncu dünyada ise 13'üncü ülkedir. Ülkedeki en son saha keşfi 1994 yılında Al Rayyan sahasında yapıldı. Ülkedeki petrol üretiminin yüzde 85'inden fazlası Al Shaheen, Dukhan ve İdi al Shargh sahalarından elde ediliyor. OPEC üyeleri arasında en düşük ikinci ham petrol üreticisi olan Katar, Qatar National Bank (QNB) tahminlerine göre, QP'nin 2010-2014 döneminde 6.6 milyar dolarlık yatırım ile 2017 yılı itibarıyla ham petrol üretiminin günlük 800 bin varil olması bekleniyor. Katar'daki doğal gaz üretiminin ülkedeki enerji ihtiyacını karşılamaya yaradığına rağmen ham petrol ve petrol ürünlerinin büyük çoğunluğunu ihracat eden Katar'da, en önemli ihracat terminali Umm Salsal (Mesaleed), Halul Island ve Ras Laffan.

Dünyanın en büyük sıvı doğal gaz LNG ihracatçısı olan Katar'da doğal gaz üretiminin son dönemdeki gelişmelerle daha da artacağı öngörülmüyor. Ülke ayrıca gazdan sıvıya dönüşüm (gas to liquids, GTL) teknolojisi ile de ön sıralarda yer alıyor. Amerikan Enerji Bilgi İdaresi'nde yer aldığı üzere, Ocak 2014 itibarıyla 885 trilyon kübik feet (Tcf) kanıtlanmış rezervi ile Katar dünyada üçüncü büyük ülkedir. Doğal gaz rezervlerinin neredeyse tamamı 1971 yılında keşfedilen "North Field"de bulunmaktadır ve bu alan dünyanın en büyük sahalarından biridir.

Dünyanın ikinci büyük doğal gaz ihracatçısı ve 2006 yılından beri dünyanın en büyük LNG ihracatçısı olan Katar, dünya LNG ihtiyacının yüzde 17,5'ini karşılıyor. Yıllık 77 milyon tonluk (MMT) doğal gaz

ihracatı entegre proje anlayışı çerçevesinde QatarGas (Yıllık 42 MMT) ve RasGas (Yıllık 35 MMT) tarafından gerçekleştiriliyor. İhracatının büyük bölümü Asya ülkelerine giderken, Körfez İşbirliği Konseyi ülkeleri içinde ihracatçı yönelik ilk enerji hattı olma özelliğini taşıyan ve 364 km boyunca denizin altından uzanan bu hatın sevkiyat başlamış durumda. Daha sonra Oman Oil şirketiyle yapılan anlaşma ile gazın Oman'a götürüleceğine karar kılındı ve Pakistan'da ulaştırılması planlandı.

Ayrıca, QP üretilen LNG'yi hedef pazarlara ulaştırmak üzere, 2010 yılında sahip olduğu 56 gemiyi dünyanın en büyük tanker filolarından birini kurdu.

LNG anlaşmalarının uzun süreli ve "al ya da öde" çerçevesinde yapılan Katar'ın

global kriz nedeniyle özellikle Asya'da LNG talebinin azalması ve LNG fiyatlarının düşmesi nedeniyle son dönemde kısa dönemli sözleşmelere ve spot market satışlarına başladı.

Yıllık 8,5 milyon ton petrokimya ürünü ihracatı gerçekleştirilen Katar'da petrokimya faaliyetlerini yürüten şirketler "Industries of Qatar" isimli bir holding altında toplanmış durumda. T.C. Ekonomi Bakanlığı Katar Ülke Profili'nde yer verildiği üzere, Katar gazdan dört tesviye ile doğal gazı yılda 875 bin ton etan, 735 bin ton propan ve 490 bin ton bitan üretilen Katar'da Qapco, Qafco, Qchem ve Qatcat tarafından girildi olarak kullanılan bu ürünler ihraç da ediliyor. Katar'da petrokimya sektöründe yapılan yatırımların toplam değeri, 15 milyar dolar ve bu yatırımlarla

Katar dünyada petrokimya üretiminde dördüncü sırada ve LNG fiyatlarının düşmesi nedeniyle son dönemde kısa dönemli sözleşmelere ve spot market satışlarına başladı.

Ethylene üretimi ile ilgili de gerçekleştirilen yeni projelerin yüzde 50'si Körfez Bölgesi tarafından gerçekleştiriliyor. Katar yüzde 14'ük bir pay ile Saudi Arabistan'dan sonra Körfez ülkeleri içinde bu projelere en çok yatırım yapan ikinci ülke.

Dünya Kupası'nın düzenleneceği ilk Arap ülkesi T.C. Ekonomi Bakanlığı Katar Ülke Profili'nde yer aldığı üzere, Katar ucuz enerji kaynaklarını girildi olarak kullanarak metalarji konsusunda da bölgede önemli bir ülke haline gelmek arzusunda. Bu bağlamda, 1978 yılında kurulan QASCO-Qatar Steel Co., Körfez'deki ilk entegre demir-çelik tesisi. Tesisi (çelik kütük,

çelik çubuk ve çivata üretiyor. İşlenmiş ürün imalatı sektörünün olasılığına teşvik etmeye çalışan Katar'da, bu alanda özellikle otomotiv sektörü göze çarpıyor. Yüksek kaliteli nedeniyle Katar alüminyumunun yüzde 60'ından fazlası otomotiv sektöründe kullanılıyor ve Türk otomotiv yedek parça firmalarının çoğunluğu Katar'dan ihalat ediyor.

2030 Katar Ulusal Vizyonu ile paralel olarak büyüme devam eden ulaşımlık sektörde 2019 yılında kadar 160 milyar dolar yatırım yapılması öngörülmüyor. 2022 FIFA Dünya Kupası ile birlikte de ulaşım sektörünün daha fazla canlılık kazanacağı biliniyor.

Dünya Futbolunun İdari organı FIFA tarafından alınan karara göre Katar, 2022 yılında düzenlenecek olan Dünya

Kupası Futbol Turnuvası'na ev sahipliği yapacak. Bu kapsamda, ülkede birçok altyapı ve üst yapı projelerinin hayata geçirilmesi planlanıyor.

Katar'ın 2022 Dünya Kupası'na hazırlık çalışmalarını kapsayarak, toplam 40 milyar ABD Doları büyüklüğünde projelerin hayata geçirilmesi kaydediliyor. Söz konusu projeler kapsamında, turnuva ve sahipliği yapacak yedi futbol stadyumu, toplam 340 kilometre uzunluğunda bir demir yolu ağına oluşturulması ve sonrasında bu demir yolu ağına Katar-Bahreyn hızlı tren hattının bağlanması projeleri ve çeşitli ototel projeleri yer alıyor.

Anlan projelerin yanı sıra, toplam 4 milyar ABD Doları büyüklüğünde diğer adet portföy stadyumun inşası

Katar Turizm Sektörünün 2030 Hedefleri

Kategori	2012	2030
Turist (milyon)	1,2	6,7-7,4
Ortal Oda Sayısı	13,407	56,100
Doğrudan GSYİH Katkısı (%)	0,8	5,1
Turizm İşleri (bin)	15	127
Kültürel Miras Siteleri	30	64
İç Hedefli Ziyaret Edenler	73	36
Turistik Arama Ziyaret Edenler	17	64
Mal İhracatı (milyon Dolar)	22,039	23,631
Mal İthalatı (milyon Dolar)	5,970	3,999

Ülkeyi yöneten Emir Hamad'ın Katar'ın spor ülkesine dönüşümüne yönelik yapılan yatırımlarla Katar, uluslararası spor federasyonları açısından cazip hale geldi. Katar Emiri Şeyh Tamim Bin Hamad Al-Thani'nin babasının başlattığı yatırımlara devam etti ve görevi devralmadan önce de 2015 yılında Fransız kulübü Paris Saint Germain'in sahibi olduğu "Qatar Sport Investments"ı kurdu.

2006 Asya Oyunları'na ev sahipliği yaparak, spor sektörüne öncelikli kalkınma alanı arasında olan Katar'ın son 10 yılda üstlendiği WTA Finalleri (2008-2010), Erkekler Dünya Kupa Voleybol Şampiyonası (2009-2012), Kadınlar Dünya Kupa Voleybol Şampiyonası

(2010-2012), Dünya Salon Atletizm Şampiyonası (2010), Arap Oyunları (2011), Asya Futbol Kupası (2011), Dünya Squash Şampiyonası (2014), Dünya İstisna Kulvar Yüzme Şampiyonası (2014), Dünya Hentbol Şampiyonası (2015), Dünya Boks Şampiyonası (2015) gibi uluslararası ve kota içi turnuvalarla spor organizasyonunda oldukça ilerleme kaydetti. Ülke ayrıca 2016'da Dünya Yol Bisikleti Şampiyonası ve 2018'de Dünya Jimnastik Şampiyonası'nı da ev sahipliğini üstlenerek, Katar 2010 yılında 2022 FIFA Dünya Kupası organizasyonu ile taçlandırarak Dünya Kupası'nı düzenlenecek ilk Arap ülkesi oldu.

Pazara girildiği gündün 2015 yılı Nisan ayı sonuna

kadar Türk müteahhlik firmaların tarafından Katar'da toplam 118 projede yaklaşık 11,6 milyar ABD Doları tutarında iş üstlenildi. Bu iş hacmi ile Katar, Türk müteahhlik firmalarının Orta Doğu'da sırasıyla Irak ve Suudi Arabistan'dan sonra en fazla iş üstlenmiş üçüncü ülke, dünya genelinde ise sekizinci ülke konumunda.

2008 yılında 1,2 milyar dolar olan Türkiye-Katar dış ticaret hacmi, 2009 yılında 375 milyon dolara gerilemiş olsa da T.C. Ekonomi Bakanlığı tarafından 2014-2015 döneminde öncelikli ülkelerden birisi olarak belirlenen Katar ile ticaret hacmi son yıllarda inşaat demirli ihracatı nedeniyle hızla arttı. 2010-2014 yılları arasında da Türkiye Katar'a yönelik

olarak ihalat fazlası vermeye başladı.

T.C. Ekonomi Bakanlığı Katar Ülke Profili'nde yer aldığı üzere, küresel krizin yansımalarının devam etmesi, yatırım projelerindeki duraklama ve en önemlisi Katar'a olan ihracatımızın çözümlenememesi olmasa, Türkiye'nin Katar'a ihracatındaki düşüşün nedenleri olarak belirtildi.

2015 yılının ilk dört ayında Katar'a ihracat 2014 yılının aynı dönemine göre cıdemli bir oranda artış göstererek, 26,7 milyon dolardan 194,3 milyon dolara yükseldi. Sektörel bir yaklaşımla ihracatımız incelendiğinde; her türlü inşaat malzemeleri, ev tekstili ürünleri ve contract mobilya ürünleri, makarna, zeytinyağı, domates

salçası, sekeri ve çikolata ürünler, bisküvi, süt ürünleri, doğalgaz, kuyumculuk ve mücevher ürünleri, porselen, seramik ve cam ürünleri, beyaz eşya ve oto yarı sanayi gibi ürünlerin ihracatımız açısından Katar pazarında en fazla ihracatçıya mevcut olduğu değerlendiriliyor. Aynı dönemde Katar'dan ihalatımız da 28 milyon dolardan yaklaşık 110 milyon dolara yükseldi. Katar'dan ihalatımızda ise ağırlıklı olarak işlenmiş alüminyum, kimyasal maddeler, plastik ve plastik mamuller bulunmaktadır.

Katar dış ticareti uluslararası eneri fiyatlarına bağlı olarak çekiliyor. Son yıllarda petrol, doğal gaz, sanayi, altyapı, eğitim ve turizm alanlarında devam

eden veya tamamlanmış projelere bağlı olarak ihracat ve ihaltalı büyük artış yaşandı.

İhracat rakamları ve kalemleri incelendiğinde, ekonominin özellikle doğal gaz sektörü üzerinden çözümlenmesi çabalarının gerçekleştirildiği, doğal gaz, kimyasal çeşitler, demir ve çelik sektörlerinde dikkat çekici ihracat artışları gözlemlendi.

Coğrafi ve iklimsel şartlar, nüfusun azlığı, sürdürülebilir hayatı yaşam programı ve hatta artan gelirler ihaltalı zorunlu kıyor. Katar'ın en önemli ihracat ortakları Japonya, Güney Kore, Singapur ve Hindistan İleri ihaltalı ortakları ise ABD, Japonya, Çin ve Almanya'dır.

Türk Müteahhlik Firmalarının Katar'da Üstlendikleri Proje Tutarları

Yıl	Toplam Proje Sayısı	Toplam Proje Bedeli (ABD Doları)
2010	10	561.138.616
2011	14	576.681.749
2012	14	883.314.951
2013	7	345.952.610
2014	3	2.715.154.370
2015 Nisan	1	122.300.000

Kaynak: TİM

Türkiye-Katar Dış Ticaret Rakamları (*dolar)

Yıl	Ihracat	İthalat	Hücum	Denge
2010	162.519.395	177.045.995	339.565.390	-14.526.600
2011	188.130.625	48.007.900	66.138.525	-122.007.375
2012	337.379.333	466.498.531	723.877.865	-386.508.532
2013	244.077.151	379.923.395	618.000.546	-373.946.244
2014	344.820.759	394.551.939	739.372.698	-394.551.939
2014*	26.723.492	28.029.704	54.753.196	-28.029.704
2015*	134.985.968	109.441.648	244.427.616	24.944.320

* Ocak Nisan verileridir.
Kaynak: TÜİK